

L'AUTOR: JOANOT MARTORELL

Joanot Martorell va néixer, probablement a València i entre el 1405 i el 1411, en una família que havia tingut gran prestigi social i econòmic. Però les coses van començar a anar malament, i els Martorell van veure com es perdia tota la seva fortuna. El pare, Francesc Martorell, va morir el 1435 deixant els vuit fills (Joanot és el quart) en una situació delicada. Deu anys després, Joanot Martorell i els seus germans s'havien arruïnat del tot.

Joanot Martorell va ser, un cavaller que va passar per dificultats econòmiques. Va emprendre diversos viatges (a Anglaterra, Portugal, Nàpols) per intentar solucionar aquesta situació però al final aconseguia complicar-la més.

En 1437 els problemes econòmics el van portar a buscar-hi una solució lluitant contra el seu cosí Joan de Monpalau, que havia estat embolicat sentimentalment amb Damiata, una germana de Joanot. Això ho va fer per defensar l'honor, però en el fons la raó d'aquesta lluita era la seva situació econòmica, si aconseguia casar la germana, a casa hi hauria una boca menys per alimentar. La batalla s'acaba amb l'obligació per part de Monpalau de donar diners a Damiata.

Joanot també té afers cavallerescos, en 1442, el cavaller Jaume Ripoll li envia una lletra per batre's per esport, però Martorell s'hi nega argumentant que es busqui algú altre si es vol entrenar.

El 1437 Joanot té un conflicte més seriós, amb Ausiàs March, que estableix capitulacions matrimonials amb Isabel, germana del cavaller, però que no s'hi vol casar perquè tem que no li pagaran la dot promesa.

El 1444 comença el greu conflicte amb Gonçalbo d'Íxer, comanador de Muntalbà, que no s'acabarà fins el 1450, per unes terres que havien estat de Martorell però que l'altre havia comprat. Aquest conflicte es resol amb pleits, perquè el porta directament als tribunals Martorell perdrà totes les seves possessions.

Joanot Martorell, completament arruïnat, ha de posar les seves armes al servei dels senyors feudals, i la seva situació desesperada el portarà a participar en un acte de pillatge amb uns moros que assalten uns mercaders, el cavaller és empresonat i serà alliberat més tard.

A començaments de 1464, Martorell ven al seu veí Martí Joan de Galba el manuscrit del *Tirant lo Blanc* per 150 sous, ja que passava moltes necessitats.

Joanot Martorell, que no va casar-se mai, va morir entre el mes de gener i el 24 d'abril de 1465, probablement a València.

El gènere

És una novel·la principalment de cavalleria, però també apareixen trets de novel·la cortesana, militar eròtica i

psicològica.

Aquests relat és molt complet i va ser qualificat per Vargas Llosa com a una *Novel·la total*.

El títol

El títol que jo li haguera posat és: *Lluites i amor d' un noble cavaller*

Estructura

El llibre està format per cinc parts diferenciades:

Primera part

Tirant a Anglaterra

És la introducció del llibre. Ens conta com Tirant va a Anglaterra a les festes del casament del rei. Una vegada va arribar i després de passar unes proves rep l' ordre de cavalleria. Després d' açò tots els cavallers tornen a Bretanya.

Segona part

Tirant a Sicília i a l' illa de Rodes

Tirant i Felip (infant del rei de França) se'n van a l'illa de Rodes per combatre contra els genovesos que estan conquerint l'illa. De camí van aturar-se a Sicília on Felip va enamorar-se'n de Ricomana la infanta del regne. Després Tirant, Felip i el rei de Sicília van anar en ajuda de l'illa de Rodes, van peregrinar a Terra Santa i tornaren a Sicília on gràcies a Tirant Felip va casar-se amb Ricomana.

Tercera part

Tirant a l'Imperi grec

És el nus de la història, la part més llarga de tot el llibre. Ens narra com Tirant va a Constantinoble per ajudar l'Emperador a combatre als moros i amb molta astúcia guanya totes les batalles. Tirant s'enamora de la princesa Carmesina. La Viuda Reposada fa tot el possible per impedir aquest amor mentre que Plaerdemavida ajuda a Tirant a veure's amb Carmesina en secret..

Quarta part

Tirant al Nord d'Àfrica

Tirant damunt d'una galera va aparèixer a Àfrica i va ser apressat pel Cabdillo que a la vegada li va deixar anar per la seva virtut de cavalleria. En aquestes terres evangelitza molts moros i torna a l'Imperi Grec.

Cinquena part

Tirant torna a l'Imperi Grec

És el desenllaç de la història. Al regne de Constantinoble tenien problemes amb el moros i Tirant els ajuda a combatre-los. Després de guanyar es casa amb Carmesina i emmalalteix molt greument i mor. L'Emperador també mor i Carmesina veient tot això es suïcida.

Resum

La història comença parlant-nos de el Gran Comte de Varoic, un prestigiós cavaller que va decidir encomanar-se a Deu, i refugiant-se a la muntanya prop del seu poble per a viure com a un ermità

Va començar una guerra, el rei d'Anglaterra lluitava contra el rei de Canària. El monarca anglès per guanyar-la va demanar ajuda a l'ermità i quan va acabar la victoriosa batalla el rei va celebrar festes al seu regne.

Tirant lo Blanc camí d'Anglaterra, per rebre l'ordre de cavalleria, es va quedar adormit damunt el seu cavall i se'n va trobar amb l'ermità. Aquest li regalà un llibre i li demanà que tornara per contar-li totes les festes del rei. I així ho van fer. Els cavallers que acompanyaven a Tirant tornaren a veure l'ermità i Diafebus, el cosí de Tirant, li va contar tot allò que va ocórrer: les cerimònies, els incidents, com Tirant va ser el millor cavaller i va rebre l'ordre de cavalleria...

Després d'açò ja no tornaren a saber res més de l'ermità i tornaren a Bretanya. Un dia van arribar dos cavallers demanant ajuda perquè l'illa de Rodes estava sent conquerida pels genovesos i necessitaven ajuda. Tirant va comprar una nau i se'n va anar amb l'infant Felip cap a l'illa de Rodes. Abans d'arribar van aturar-se'n a Sicília on Felip se'n va enamorar de la Infanta del regne. El rei els va voler casar i Tirant va ajudar a Felip a passar les proves que la infanta li havia posat.

Una vegada derrotats els genovesos Tirant se'n va anar cap a Constatinoble per ajudar a l'Emperador a combatre els moros i el Gran Turc. Una vegada allí Tirant se'n va enamorar perdudament de Carmesina, la princesa, i va declarar-li el seu amor. Però el cavaller tenia que anar a lluitar contra els turcs. L'exercit de l'Emperador amb el del Duc de Macedònia i tot l'exercit de Tirant van acampar a Pelidas on van atacar als moros per sorpresa. Després de la batalla, Diafebus portà els presoners a Constatinoble. Quan arribà a l'Imperi donà notícies de com anava la batalla i se'n va enamorar d'Estefania, una donzella de la princesa.

Mentre el Duc de Macedònia, envejós de que Tirant guanyés totes les batalles, va enviar notícies falses a l'Emperador que Diafebus va tenir que desmentir.

Entretant Tirant va atacar als moros per sorpresa un altra vegada i aquests desprevinguts van rendir-se. Un dia l'Emperador, Carmesina i les seves donzelles van anar a veure a Tirant i s'acomodaren en un castell proper a la zona de batalla. Els turcs demanaren ajuda al rei d'Egipte per vèncer a Tirant, però aquest amb el seu enginy els va derrotar. Després de la batalla l'Emperador donà a Tirant un comtat i el títol de comte que li regala al seu cosí Diafebus. Abans de l'Emperador tornar a Constantinoble Tirant i Diafebus passen una nit amb Carmesina i la seva donzella Estefania.

Els moros amb el Gran Caramany tornen amb naus per ajudar als turcs.. Tirant aconsegueix apropiat-se d'algunes naus dels moros i així vèncer al Gran Caramany. Mentre el regne de Diafebus és atacat per altres moros i demana ajuda a l'Emperador que mana a tirant que vagui a socórrer el seu cosí.

Entretant el Soldà moro proposà a l'Emperador casar-se amb la princesa per ajuntar els dos regnes i que hagi

pau i poder alliberar el Gran Caramany. Per tomar aquesta decisió van celebrar-se festes on es casaren Diafebus i Estefania. Finalment l'Emperador va decidir no donar la seva filla i deixaria anar al Gran Caramany si el Soldà prometia la pau. Ningú va acceptar aquestes propostes i començaren els preparatius per un altra batalla.

Tirant tornà de la guerra i la Viuda Reposada una donzella de la princesa que estava enamorada d'ell va parlar a Carmesina malament del seu Tirant. Després de les paraules de la Viuda, la princesa no va voler saber res més del seu cavaller. Plaerdemavida, en veure a Tirant malament i tot allò que estava ocorrent, va fer que Carmesina i el seu cavaller passessin una nit tot sols perquè fessin les paus. Després d'aquesta nit Tirant se'n va rompre una cama saltant des d'una finestra i no va poder anar a la guerra.

A la vegada que Carmesina estava amb Tirant, l'Emperadriu passava moltes nits amb Hipòlit, un jove cavaller, sense que ningú ho sabés.

Els intents de la Viuda Reposada per conquistar Tirant no van resultar i gràcies a Plaerdemavida, Carmesina i Tirant van poder estar junts molt de temps. Un dia la Viuda amb molta malícia va fer creure a Tirant que la princesa estimava més l'hortolà que a ell. El cavaller dolorit se'n va anar a una galera i per la forta marejada que hi havia va aparèixer a Àfrica. El Cabdillo el va fer presoner i a la vegada el va alliberar per la seva virtut de cavaller. Tirant agraït va ajudar-li a lluitar contra els enemics i va evangelitzar molts territoris.

Passat un temps Tirant tornà a Constantinoble en ajuda de l'Emperador. Quan va guanyar als moros Tirant es va casar amb Carmesina i al poc temps emmalalteix i morí. L'Emperador també mor i la princesa molt adolorida es suïcida. L'Imperi Grec passa a pertànyer a l'Emperadriu i a Hipòlit, que decideixen casar-se.

Personatges

Tirant lo Blanc

Noble cavaller que pertany al llinatge de Roca Salada.

Guerrer valerós, virtuós i admirable sempre ajuda a tot el qui pot i lluitant és invencible. Jove, molt lleial amb els seus ideals. Serveix amb tot el seu cor al seu senyor i sempre és fidel al seu amor, la princesa Carmesina.

Tota la valentia que té al camp de batalla la converteix en tímidesa quan està amb la seva enamorada, i en

molt respecte i humilitat quan parla amb l'Emperador, el seu senyor.

Carmesina

Princesa de l'Imperi Grec, filla de l'Emperador.

Enamorada perdudament de Tirant, però com a princesa no pot mostrar els seus sentiments obertament. La gran preocupació de Carmesina és conservar la seva virginitat abans de casar-se. Aquest comportament i el amor que tenia per Tirant la porten a suïcidar-se quan El cavaller es mor.

Paerdemavida

El seu propòsit és que la princesa i Tirant estiguessin junts. Intenta que Carmesina no tinga por a Tirant i que Tirant no estigués tímid amb la princesa i no perdressi l'esperança.

La Viuda Reposada

Està enamorada perdudament de Tirant. Intenta de totes les formes possibles, mitjançant mentides i manipulant la gent, que Tirant no s'enamori de la princesa.

Quan pensa que son descobertes totes les seves mentides es suïcida.

Altres personatges:

L'Emperador, Diafebus, Estefania, l'ermità, el príncep Felip, el duc de Macedònia, el rei d'Egipte, el Gran Caramany, el Soldà, l'Emperadriu, Hipòlit, el Cabdillo.

Espai

Els llocs on es desenvolupen les accions son molt. Des de les terres d'Anglaterra fins al nord d'Àfrica.

Primerament, com ja he dit la història comença a Anglaterra, després continua a l'illa de Rodes passant per Sicília. Més tard el centre de la acció es desenvolupa a l'Imperi Grec i finalment al nord d'Àfrica i novament a l'Imperi Grec.

Nivell de llenguatge

Tirant lo Blanc està escrit en prosa i predominen dos nivells de llenguatge:

Per una banda utilitza un estil elegant. Amb paraules cultes i molt ben utilitzades, per exemple quan Tirant parla amb l'Emperador.

Per altra banda hi ha diàlegs breus i familiars amb to col·loquial i refranys. Els personatges parlen d'una manera vulgar i elegant i alhora utilitzen un to culte, elevat amb agudesa i enginy i de vegades utilitzen el doble sentit de les paraules.

Tipus de text

Tirant lo Blanc és un text narratiu, perquè presenta una estructura de plantejament, nus i desenllaç. Hi ha un narrador, que de vegades és l'autor, de vegades Tirant o rarament un altre personatge i la acció es desenvolupa en un espai temps determinat

Vocabulari

Nafra Solució de continuïtat amb pèrdua de substància d'un teixit orgànic, generalment la pell. *Les nafres del seu dolor.*

Etzibar Pegar, donar, un cop. *De sobte va començar a etzibar bastonades*

Bavera Qualsevol defensa de la boca, la barba i el mentó, independent o vinculada a qualsevol mena de casc.

Queixal Nom donat a cadascuna de les dents premolars i molars, especialment les de l'home.

Solaç Esbargiment, entreteniment plaent.

Paó Ocell de l'ordre dels fasiàniformes i de la família dels fasiànids (*Pavo cristatus*), amb el cap, el coll i el pit de color blau, amb un plomall al cap, semidomèstic i ornamental.

Meces Sembrats de plantes segadores

Egregi Insigne, il·lustre, dit especialment de persones de la noblesa. *Egregi senyor!*

Hacanea Raça d'hac anglesa, que presta els mateixos serveis que el cavall ordinari

Tàlem En llenguatge literari, llit nupcial

Junyir Ajuntar, unir.

Domàs Peça de vidre o de terrissa procedent de Damasc.

Teixit de seda, d'un sol color, amb una sola trama i un sol ordit i la decoració obtinguda per l'alternança de setí per ordit i setí per trama.

Gonella Peça de vestit que duïen homes i dones, composta de cos i falda.

Esposalles Cerimònia o acte previ al matrimoni, consistent en el compromís mutu de casament.

Esplanissada Cop de pla donat amb una espasa, un sabre, etc.

Retre Restituir, tornar a algú allò de què havia estat desposseït

Empegueir-se Torbar-se, avergonyir-se

Ajagut Prostrat.

Fretura Mancança o escassetat del necessari o d'alguna cosa necessària

Espletar Treure el profit d'una cosa, especialment d'una cosa productiva

Opinió personal

El llibre m'agrada molt. Ha estat molt entretingut i ha sigut relativament fàcil de llegir i de comprendre'l.

El que més m'agrada de tot el llibre ha sigut la història d'amor entre Carmesina i Tirant i tot el que tenien

que fer per no ser descoberts amb l'ajuda de Plaerdemavida. És la part del llibre que pots suposar com termina, però que no ho saps amb certesa.

Les batalles no m'han desagradat, però com Tirant i el seu exercit les guanyen totes, arriba un moment en que es fa un poc pesat, sobretot quan arribes al part d'Àfrica.

Llegint la novel·la és molt fàcil ficar-se dins la història i seguir-la sense cap dificultat. En general no m'ha desagradat, tot el contrari, i ha sigut molt fàcil llegir-la.

ÍNDIX

	<u>Pàg.</u>
L'autor: Joanot Martorell.....	1
El gènere.....	2
El títol.....	2
Estructura.....	3
Resum.....	4
Personatges.....	6
Espai.....	7
Nivell de llenguatge.....	7
Tipus de text.....	7
Vocabulari.....	8
Opinió personal.....	10